

ภาคผนวก

ผนวก ก

ข้อมูลทางกายภาพตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่

ที่ตั้งและอาณาเขต

ที่ตั้ง

ตำบลทาเหนือ เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ ประมาณ 14 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประมาณ 15 กิโลเมตร อยู่ทางทิศตะวันออกของที่ว่าการอำเภอแม่ฮอน พื้นที่ของตำบลอยู่บนที่สูง มีดอยหรือภูเขาล้อมรอบ สูงกว่าระดับน้ำประมาณ 500 เมตร

อาณาเขต

ตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่ มีอาณาเขตติดต่อโดยรอบดังนี้
ทิศเหนือ ติดต่อกับ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และเขตตำบลออนเหนือ อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่

ทิศใต้ ติดต่อกับ หมู่ที่ 1 บ้านท่าม่อน ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ป่าสงวนแห่งชาติ และอำเภอแจ้ห่ม อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ป่าสงวนแห่งชาติ และเขตตำบลออนกลาง อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่

สภาพภูมิประเทศ

เป็นที่ราบเชิงเขาและพื้นที่ภูเขาล้อมรอบไปด้วยป่าสงวนแห่งชาติ และเป็นต้นกำเนิดของลำน้ำแม่ทา อยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเลประมาณ 500 เมตร พื้นที่ลาดเอียงไปทางทิศใต้ มีลำน้ำแม่ทาไหลผ่านแนวกลางของชุมชนตำบลทาเหนือ ตามแนวทิศทางเหนือ – ใต้ เส้นทางคมนาคม

มีถนนลาดยางเชื่อมติดต่อกันระหว่างหมู่บ้านและตำบล สะดวกสามารถเดินทางได้ทุกฤดูกาล ส่วนถนนไปเรือกสวนไร่ – นา และตรอกซอยซอยยังเป็นสภาพถนนลูกรัง

สภาพภูมิอากาศ

ตำบลทาเหนือมีลักษณะอากาศแบบมรสุมเขตร้อน และได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้ในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกันยายน มีฝนตกชุก ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ มีอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง

แหล่งน้ำ

ตำบลทาเหนือ เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของลำน้ำแม่ทา ซึ่งเป็นลำน้ำสายเลือด ที่ราษฎรตำบลทาเหนือ ใช้อุปโภคและบริโภคในตำบล ใช้ระบบประปาภูเขาบ่อน้ำตื้น

1. แหล่งน้ำธรรมชาติ หรือลำห้วย ที่สำคัญที่ใช้ทางการเกษตรและการบริโภคของราษฎรตำบลทาเหนือมีดังนี้

1.1 ลำห้วยโกร๋น	1.14 ลำห้วยยะมัน
1.2 ลำห้วยบง	1.15 ลำห้วยน้ำดิบ
1.3 ลำห้วยแม่ฉีก	1.16 ลำห้วยเหล็กไหล
1.4 ลำห้วยยาง	1.17 ลำห้วยเสื่อ
1.5 ลำห้วยหน้อย	1.18 ลำห้วยตาดำ
1.6 ลำห้วยแม่ตะไคร้	1.19 ลำห้วยหมาบ้า
1.7 ลำห้วยแม่ทา	1.20 ลำห้วยต้นยาง
1.8 ลำห้วยแม่ตัง	1.21 ลำห้วยขมิ้น
1.9 ลำห้วยงู	1.22 ลำห้วยวังหลวงแง้ซ้าย
1.10 ลำห้วยหลอด	1.23 ลำห้วยวังหลวงแง้ขวา
1.11 ลำห้วยข้างหน้อย	1.24 ลำห้วยคอแรน
1.12 ลำห้วยบวกหมู	
1.13 ลำห้วยปานหน้อย	

และมีลำห้วยที่มีน้ำออกผิวดิน คือ ลำห้วยดิบ และลำห้วยน้ำจ๋า

2. แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่

2.1 ประปาภูเขา	จำนวน	5	หมู่บ้าน
2.2 ประปาหมู่บ้าน	จำนวน	1	แห่ง
2.3 อ่างเก็บน้ำ	จำนวน	3	แห่ง
2.4 น้ำบาดาล	จำนวน	1	แห่ง

เส้นทางคมนาคม

การคมนาคมระหว่างตำบลแม่ทากับอำเภอแม่ออน และอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่เป็นถนนลาดยางตลอดสาย เดินทางได้สะดวกทุกฤดูกาล สำหรับการดูแลคมนาคมของตำบลแม่ทา คือ แขวงทางหลวงจังหวัดลำพูน

ไฟฟ้า

ตำบลทาเหนือ มีไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน ครั้วเรือนมีไฟฟ้าใช้ 684 หลังคาเรือน และราษฎรตำบลทาเหนือ ใช้บริการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดลำพูน

การโทรคมนาคม

ตำบลทาเหนือมีหอกระจายข่าว / เสียงตามสายทุกหมู่บ้าน
มีตู้โทรศัพท์สาธารณะทุกหมู่บ้านแต่ใช้การไม่ค่อยได้

ภัยธรรมชาติ

ตำบลทาเหนือ มีปัญหาด้านภัยธรรมชาติที่สำคัญ และเกิดขึ้นเสมอ ดังนี้ คือ

1. ภัยแล้ง

ห้วงระยะเวลาที่เกิดคือ ช่วงเดือนเมษายน - มิถุนายน ทำให้เกิดปัญหาด้านการเพาะปลูกพืช ซึ่งผู้นำหมู่/ตำบล และผู้มีหน้าที่จัดสรรน้ำเพื่อการเกษตรที่เรียกว่า หัวหน้าเหมืองฝาย จะประชาสัมพันธ์ และแจ้งเตือนให้เกษตรกรได้รับรู้ถึงสภาวะการความแห้งแล้งอยู่เป็นประจำ

2. อุทกภัย

ห้วงระยะเวลาที่เกิด คือ ช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน ทำให้เกิดปัญหาน้ำท่วมที่นาของเกษตรกร พื้นที่ประมาณ 224 ไร่ ได้รับความเสียหาย ล่าสุดเกิดเหตุการณ์อุทกภัยดังกล่าวเมื่อฤดูนาปี 2546

3. วาตภัย

ห้วงระยะเวลาที่เกิด คือ เดือนมีนาคม - เมษายนของทุกปี ซึ่งมักจะมีลูกเห็บตกและทำความเสียหายแก่พืชผลทางการเกษตรบ้างไม่มาก

กรณีที่เกิดภัยธรรมชาติ หรือภัยพิบัติใด ๆ ผู้ที่ทำหน้าที่สำคัญในการสำรวจข้อมูลความเสียหายและรายงานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ

1. กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน
2. สมาชิก อบต. ทาเหนือ
3. หัวหน้าเขตหมู่บ้าน หรือผู้ช่วย
4. ประธานกลุ่มเกษตรกร หรือประธานกลุ่มกิจกรรม
5. เกษตรตำบล

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ขนาดพื้นที่ถือครอง

ตารางแสดงจำแนกการใช้ประโยชน์พื้นที่ของตำบลทาเหนือ
กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

พื้นที่ทั้งสิ้น (ไร่)	จำแนกออกเป็น	พื้นที่โดยประมาณ (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่
78,581.25	พื้นที่ป่าไม้และภูเขา	53,168.07	67.66
	พื้นที่ทำการเกษตร	19,362.42	24.64
	พื้นที่ที่อยู่อาศัย	6,050.76	7.70
รวม		78,581.25	100

รายได้บุคคล

จากการประเมินชุมชน ประชากรของตำบลแม่ทา มีรายได้เฉลี่ยดังนี้

- รายได้จากประกอบอาชีพรับจ้าง 18,000 - 21,600 บาท/คน/ปี
- รายได้จากประกอบอาชีพเกษตรกรรม 15,500 - 22,000 บาท/คน/ปี
- รายได้จากประกอบอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม 20,000 - 25,000 บาท/คน/ปี

อาชีพ

ประชากรตำบลทาเหนือ จำแนกตามอาชีพ ได้ดังนี้

- เกษตรกร จำนวน 485 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 70.90 ของครัวเรือนทั้งสิ้น
 - รับราชการ รัฐวิสาหกิจ เอกชน จำนวน 61 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 8.94 ของครัวเรือนทั้งสิ้น
 - ลูกจ้าง จำนวน 90 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 13.15 ของครัวเรือนทั้งสิ้น
 - ค้าขาย จำนวน 48 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 7.01 ของครัวเรือนทั้งสิ้น
- รวมครัวเรือนทั้งหมด 684 ครัวเรือน

การจำแนกฐานะทางด้านเศรษฐกิจ

ตารางแสดงฐานะทางเศรษฐกิจของประชากร ตำบลแม่ทา
กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

ระดับครัวเรือน ประชากร	จำนวนครัวเรือนที่จำแนกได้ (ครัวเรือน)	อาชีพ	ประมาณรายได้ บาท/ครอบครัว/ปี
ระดับดี	148	ข้าราชการ ค้าขาย รับจ้างบริษัทเอกชน รัฐวิสาหกิจ อื่น ๆ	50,000 - 300,000
ระดับปานกลาง	386	เกษตรกรรม รับจ้างทั่วไป	23,000 - 50,000
ระดับยากจน	150	เกษตรกรรม รับจ้างทั่วไป	6,000 - 23,000

แหล่งซื้อขายสินค้าการเกษตร

ผลผลิตทางการเกษตร ทั้งจำหน่าย ผลผลิตที่แปรรูป และไม่ได้แปรรูป เกษตรกร จะจำหน่ายในแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

1. เกษตรกรที่ปลูกพืชผักโครงการหลวงแม่ทาเหนือจะขายผลผลิตแบบครบวงจรกับทางโครงการฯ ในส่วนพืชผักที่ไม่ได้มาตรฐานจะเกษตรกรจะขายให้กับพ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น และผู้บริโภคทั่วไป

2. จำหน่ายให้พ่อค้าคนกลางในท้องถิ่น	ประมาณ ร้อยละ 98
3. นำผลผลิตไปจำหน่ายด้วยตนเอง	ประมาณ ร้อยละ 2

แหล่งเงินทุนทำการเกษตร

1. ใช้ทุนตนเอง	ร้อยละ 3	ของครัวเรือนเกษตรกร
2. ธนาคารเพื่อการเกษตร	ร้อยละ 75	ของครัวเรือนเกษตรกร
3. สหกรณ์	ร้อยละ 10	ของครัวเรือนเกษตรกร
4. ธนาคารพาณิชย์	ร้อยละ 1	ของครัวเรือนเกษตรกร
5. พ่อค้า ญาติ เพื่อนบ้าน	ร้อยละ 11	ของครัวเรือนเกษตรกร

ข้อมูลด้านสังคม

การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลแม่ทา แบ่งเขตการปกครองในตำบลออกเป็น 5 หมู่บ้าน ดังนี้

ตารางแสดงจำนวนประชากร ครัวเรือนของตำบลทาเหนือ
อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

ที่	ชื่อบ้าน	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน ทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร
1	แม่ตะไคร้	420	377	797	245	154
2	ใหม่	287	272	559	176	129
3	ห้วยบง	267	284	551	160	109
4	ป่าจิว	138	137	275	58	56
5	ห้วยยาบ	93	107	200	45	37
	รวม	1,205	1,179	2,384	684	485

ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน

การตั้งบ้านเรือน เป็นชุมชนใหญ่ แบบถาวรไม่เคลื่อนย้ายถิ่นฐาน การตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณเส้นทางการคมนาคมภายในตำบล

ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรม อิทธิพลทางความคิด (ค่านิยม)

ราษฎรตำบลทาเหนือ มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญ เหมือนกับสังคมไทยพื้นเมืองโดยทั่วไป เช่น งานสงกรานต์ (ปีใหม่เมือง) วันสำคัญทางศาสนา งานปอยหลวง งานสงน้ำพระธาตุประจำปี เป็นต้น

ในส่วนของราษฎรที่เป็นชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยง (ปกากะญอ) บ้านห้วยบง บ้านป่าจิว บ้านห้วยยาบ (หมู่ที่ 3,4,5) มีประเพณีปีใหม่เมืองของเผ่ากะเหรี่ยงที่สืบทอดกันมาเป็นเวลานานจะอยู่ในช่วงเดือนมีนาคมของทุกปี การนับถือผีหมดไปจากความเชื่อของชนเผ่าปัจจุบันหันมานับถือพระพุทธศาสนา

ศาสนา สิ่งยึดเหนี่ยว และข้อห้ามต่าง ๆ

ตำบลทาเหนือ ราษฎรนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 99 ของประชากรทั้งหมด มีวัดทางพุทธศาสนา จำนวนและสถานปฏิบัติธรรม ดังนี้

1. วัดแม่ตะไคร้	ที่ตั้ง	หมู่ที่ 1	บ้านแม่ตะไคร้
2. วัดบ้านใหม่	ที่ตั้ง	หมู่ที่ 2	บ้านใหม่
3. สำนักสงฆ์ห้วยวังหลวง	ที่ตั้ง	หมู่ที่ 2	บ้านใหม่ – ห้วยวังหลวง
4. อารามสวนป่าหลวง	ที่ตั้ง	หมู่ที่ 3	บ้านห้วยบง
5. อารามห้วยบง	ที่ตั้ง	หมู่ที่ 3	บ้านห้วยบง
6. อารามสงฆ์ห้วยยาบ	ที่ตั้ง	หมู่ที่ 5	บ้านห้วยยาบ

การศึกษา

- โรงเรียนระดับประถมศึกษา ได้แก่
 - โรงเรียนบ้านแม่ตะไคร้ ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 บ้านแม่ตะไคร้
- โรงเรียนระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษา ได้แก่
 - โรงเรียนบ้านห้วยบง ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 บ้านห้วยบง
 - ศูนย์เด็กเล็ก มี 2 ศูนย์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 บ้านแม่ตะไคร้ และหมู่ที่ 3 บ้านห้วยบง

สถาบันเกษตรกร

ตำบลทาเหนือ มีการรวมกลุ่มของมวลชน เป็นสถาบันเกษตรกรเช่นเดียวกับตำบลอื่น ๆ องค์การเกษตรกรที่สำคัญมีดังนี้

- 1) กลุ่มนิติบุคคล
 - กลุ่มเกษตรกรบ้านใหม่ ตั้งอยู่หมู่ที่ 2 บ้านใหม่ มีสมาชิก 33 คน
- 2) กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร จำนวน 5 กลุ่ม (หมู่บ้านละ 1 กลุ่ม) สมาชิก 250 คน
- 3) กลุ่มยุวเกษตรกรนอกโรงเรียน สมาชิก 10 คน ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 บ้านป่าจ้าว
- 4) กลุ่มธรรมชาติ /กลุ่มกิจกรรม
 - 4.1 กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกผักโครงการหลวงแม่ทาเหนือ ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 บ้านห้วยบง
- 5) กลุ่ม ธกส. สาขาสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 1 กลุ่ม

6) กลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน โรงเรียนบ้านห้วยบง ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 มีสมาชิก ชั้น ป.6-
ม.3 จำนวน 118 คน

7) กลุ่มผู้สูงอายุ จำนวน 1 กลุ่ม